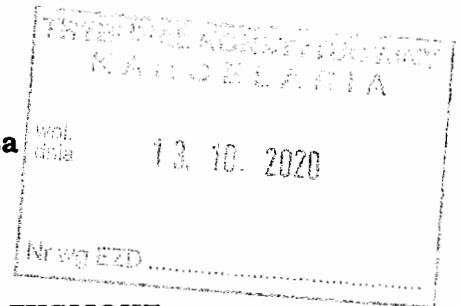

Warszawa, dnia 07 października 2020 r.

Do
Trybunału Konstytucyjnego
Al. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Dotyczy sprawy:

sygn. akt
Sądu Okręgowego w P

Adwokat Bogumił ZYGMONT

Kancelaria Adwokacka w Warszawie
adres – j.n., pełnomocnik
Pana R S

SKARGA KONSTYTUCYJNA
od postanowienia Sądu Okręgowego w P
z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt)
doręczonego obrońcy skarżącego w dniu 07 lipca 2020r.

Na podstawie **art. 79 ust. 1** Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 Nr 78, poz. 483; dalej jako Konstytucja RP) w zw. z **art. 53 ust. 1** ustawy z dnia 30 listopada 2016 roku o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072, ze zm.) niniejszym **wnoszę skargę konstytucyjną w przedmiocie**

niezgodności

art. 48 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, ze zm.), w zakresie, w jakim wskazany przepis nie przewiduje możliwości wniesienia zażalenia na - wydane przez prokuratora nadzorującego postępowanie lub prokuratora bezpośrednio przełożonego - postanowienie o wyłączeniu prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, z **art. 42 ust. 2 Konstytucji RP** oraz **art. 78 Konstytucji RP;**

albowiem na kanwie przedmiotowej sprawy,

postanowieniem z dnia czerwca 2020r. Sąd Okręgowy w P (sygn. akt.) utrzymując w mocy zaskarżone przez obrońcę podejrzanego R S zarządzenie Prokuratora Regionalnego w W z dnia kwietnia 2020r. (sygn. akt) w przedmiocie odmowy przyjęcia zażalenia obrońcy podejrzanego na postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. () w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku obrońcy podejrzanego – R S – o wyłączenie prokuratora K W od dalszego udziału w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Regionalną w W pod sygn. akt

odmówił przyjęcia zażalenia obrońcy podejrzanego na postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W o odmowie wyłączenia Prokuratora K W od udziału w sprawie o sygn. akt .

przyjmując, że przepis art. 48 § 1 k.p.k. nie przewiduje możliwości wniesienia środka odwoławczego do sądu od rozstrzygnięcia prokuratora bezpośrednio przełożonego w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze,

a co za tym idzie – za niezgodny z Konstytucją RP należy uznać przepis art. 48 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim przepis ten nie przewiduje możliwości wniesienia prawnie skutecznego zażalenia na postanowienie prokuratora bezpośrednio przełożonego nad prokuratorem prowadzącym postępowanie przygotowawcze, w przedmiocie rozpatrywania wniosku o wyłączenie prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze,

a tym samym uniemożliwia Stronie poddanie kontroli instancyjnej decyzji prokuratora (bezpośrednio przełożonego) ww. przedmiocie, co stanowi pominięcie prawodawcze ustawodawcy, które skutkuje podważeniem konstytucyjnie zagwarantowanych praw jednostce, w tym **prawa do obrony oraz prawa obywatela do zaskarżania orzeczeń i decyzji**,

co oznacza, że wskazane pominięcie prawodawcze ma wpływ na podstawowe prawa i wolności jednostki zagwarantowane w Konstytucji RP oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, których Rzeczpospolita Polska jest stroną.

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny

W dniu lutego 2020r. (pismo datowane na dzień lutego 2020r.) obrońca R S - podejrzanego w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Regionalną w W pod sygn. akt - zwrócił się do Prokuratora Regionalnego w W z wnioskiem o wyłączenie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W del. do Prokuratury Regionalnej w W K W od udziału w sprawie , z uwagi na uzasadnione wątpliwości dotyczące bezstronności ww. Prokuratora.

Wnioskodawca wskazywał, że ww. prokurator uniemożliwia podejrzanemu kontynuowanie składania wyjaśnień w niniejszej sprawie, pomimo że dowód z wyjaśnień R.S. jest dowodem o kluczowym znaczeniu dla prowadzonego śledztwa i pomimo faktu, że obrońcy podejrzanego kilkakrotnie występowali do ww. Prokuratora z wnioskiem o umożliwienie R.S. dokończenia składania wyjaśnień w ww. sprawie (zarówno na piśmie, jak i drogą telefoniczną), a pomimo tego – bez wyraźnego powodu - przez okres 3 miesięcy Prokurator nie wyznaczył żadnego terminu, w celu złożenia przez podejrzanego stosownych wyjaśnień, ignorując wnioski obrony i bagatelizując znaczenie kluczowego dowodu w przedmiotowej sprawie. Z uwagi na powyższe, obrońca podejrzanego wskazał, że ww. zaniechania prokuratora – pomimo braku obiektywnych przeszkód do wyznaczenia terminu złożenia przez R.S.

dodatkowych wyjaśnień – implikują uzasadnione wątpliwości, co do braku bezstronności Prokuratora K W w niniejszej sprawie.

W dniu marca 2020r. Zastępca Prokuratora Regionalnego w W wydał postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku obrońcy podejrzanego o wyłączenie prokuratora K W od dalszego udziału w sprawie

Na ww. postanowienie – w dniu marca 2020r. - obrońca podejrzanego wniósł zażalenie do Sądu Okręgowego w P za pośrednictwem Prokuratora Regionalnego w W, zarzucając ww. postanowieniu naruszenie m.in. art. 47 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 k.p.k. oraz art. 175 k.p.k. w zw. z art. 6 ust. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, a także błąd w ustaleniach faktycznych. W ww. zażaleniu obrońca R.S wskazał na problem naruszenia prawa do obrony podejrzanego, wskutek nieuzasadnionej bierności prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze i *de facto* uniemożliwienie podejrzanemu odniesienia się do stawianych mu zarzutów.

W dniu kwietnia 2020r., na mocy zarządzenia Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W, postanowiono odmówić przyjęcia środka odwoławczego z dnia marca 2020r. (sygn. akt), wniesionego przez obrońcę R.S, jako niedopuszczalnego z mocy ustawy.

Na ww. zarządzenie, w dniu kwietnia 2020r., obrońca podejrzanego wniósł zażalenie do Sądu Okręgowego w P za pośrednictwem Prokuratora Regionalnego w W, zarzucając ww. zarządzeniu naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 Konstytucji RP zw. z art. 78 Konstytucji RP w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, poprzez ich niezastosowanie i wydanie zaskarżonego zarządzenia wyłącznie w oparciu o przepisy rangi ustawowej zawarte w kodeksie postępowania karnego, co skutkowało odmową przyjęcia wniesionego zażalenia. W ww. piśmie obrońca wskazał także na naruszenie art. 47 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 175 § 1 k.p.k.

Postanowieniem z dnia czerwca 2020r. Sąd Okręgowy w P (), utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W. Postanowienie to zostało doręczone obrońcy podejrzanego w dniu 07 lipca 2020r.

Postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt) **stanowi ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie.**

II. Wskazanie podstaw skargi konstytucyjnej

Postanowieniem z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt), Sąd Okręgowy w P utrzymał w mocy zarządzenie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia kwietnia 2020r. (sygn. akt) o odmowie przyjęcia środka odwoławczego obrońcy podejrzanego R.S. na postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W o odmowie wyłączenia Prokuratora K W od udziału w sprawie

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Okręgowy w P
przedstawiając motywy uzasadniające nieuwzględnienie zażalenia obrońcy
R.S. wskazał, że „przepisy prawa karnego procesowego szczegółowo
regulują kwestię wyłączenia prokuratora (...) przepisy te **nie przewidują jednak
możliwości wniesienia zażalenia do sądu na wydane przez prokuratora
bezpośrednio przełożonego postanowienia w przedmiocie wyłączenia
prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze (...)**”

Powyższy sposób rozstrzygnięcia przez Sąd, wniesionego przez obrońcę
R.S. zażalenia na zarządzenie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w
Warszawie o odmowie przyjęcia zażalenia, oznaczał **brak kontroli instancyjnej**
Sądu nad prawidłowością postanowienia Zastępcy Prokuratora Rejonowego w
W z dnia marca 2020r. o nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie
Prokuratora K W od udziału w sprawie, a co za tym idzie, naruszył
następujące prawa i wolności o charakterze konstytucyjnym Pana R
S :

1. art. 42 ust. 2 Konstytucji, statuującej prawo do obrony:

*„Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do
obrony we wszystkich stadiach postępowania. Może on w szczególności
wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z
urzędu”, oraz*

2. art. 78 Konstytucji, statuującej prawo obywatela do zaskarżania orzeczeń:

*„Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w
pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa
ustawa”.*

Odmowa przyjęcia przez Zastępcę Prokuratora Regionalnego w
W zażalenia obrońcy R S na postanowienie z dnia marca
2020r. o nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie prokuratora K.W od
udziału w sprawie oraz utrzymanie tego rozstrzygnięcia w mocy przez Sąd Okręgowy
w P skutkuje tym, że:

1. Pan R S - na skutek **niekonstytucyjnego pominięcia
prawodawczego** (względnego zaniechania prawodawczego) w art. 48 § 1
k.p.k., wynikającego z niepełnej regulacji w zakresie dopuszczalności
wnoszenia zażaleń na postanowienia prokuratora w przedmiocie
nieuwzględnienia wniosku o wyłączenie prokuratora prowadzącego
postępowanie przygotowawcze od udziału w sprawie, wbrew istniejącemu
założeniu racjonalności, zupełności oraz niesprzeczności systemu prawa,
które stanowi jeden z elementów zasady demokratycznego państwa
prawnego, **został pozbawiony istotnego uprawnienia procesowego,
umożliwiającego kontrolę obiektywizmu i bezstronności Prokuratora;**
2. Pan R S wskutek opisanego w pkt. 1 powyżej niekonstytucyjnego
pominięcia prawodawczego **został pozbawiony konstytucyjnego prawa do
zaskarżania orzeczeń wydanych w pierwszej instancji;**
3. Wskutek braku możliwości zaskarżenia postanowienia Zastępcy Prokuratora
Regionalnego w W z dnia marca 2020r., które to postanowienie
zostało wydane przez prokuratora bezpośrednio przełożonego z tej samej

jednostki organizacyjnej prokuratury, Pan R S. został pozbawiony możliwości dochodzenia swoich naruszonych konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, albowiem wskutek braku możliwości kontroli instancyjnej ww. postanowienia uniemożliwiono R.S. dochodzenie jego konstytucyjnych praw w postaci prawa do zaskarżenia decyzji procesowej oraz rzetelnego i sprawiedliwego procesu karnego, co naruszało zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego oraz prawo do obrony skarżącego.

Treść postanowienia Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt sygn.) nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że ma ono **charakter ostateczny i nie podlega zaskarżeniu.**

Ponadto, wskazać należy, że z postanowienia Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. bezspornie wynika, iż kwestionowana w skardze konstytucyjnej regulacja prawna stanowiła podstawę wydanego rozstrzygnięcia.

Należy jeszcze raz wyraźnie podkreślić, iż wydanie przez Sąd Okręgowy w P przedmiotowego postanowienia skutkowało tym, że

R S, **odmówiono wniesienia środka zaskarżenia na decyzję procesową dla niego niekorzystną**, która została rozstrzygnięta przez Zastępcę Prokuratora Regionalnego w W w **postępowaniu jednoinstancyjnym**,

wskutek czego,

doszło do sytuacji, w której - pomimo istnienia uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze w sprawie skarżącego - Zastępca Prokuratora Regionalnego w W wydał postanowienie o nieuwzględnieniu wniosku obrońcy podejrzanego o wyłączenie prokuratora referenta od dalszego udziału w sprawie, bowiem jego zdaniem nie istniały okoliczności, „które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności prokuratora referenta”, **i z którym to postanowieniem - w tym przypadku R.S. - nie może w żaden sposób polemizować, chociażby zarządzenie to było błędne, bądź obarczone wadami,**

a zatem,

przyjąć należy, że uniemożliwienie zaskarżenia postanowienia Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. - usankcjonowanego postanowieniem Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. - skutkowało podważeniem konstytucyjnie zagwarantowanego jednostce prawa do obrony oraz prawa obywatela do zaskarżania orzeczeń i decyzji,

wskutek czego,

doszło do **naruszenia konstytucyjnie gwarantowanych praw i wolności R S.**, określonych w przepisach **art. 42 ust. 2 Konstytucji RP** (prawo do obrony) oraz **art. 78 Konstytucji RP** (zasada dwuinstancyjności postępowania).

III. Stan prawny

Ustawodawca krajowy w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, (Dz.U. Nr 89, poz. 555, ze zm. - dalej: k.p.k.) w art. 48 § 1 k.p.k. wprowadził do porządku prawnego przepisy regulujące zagadnienie wyłączenia prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze oraz oskarżyciela publicznego.

Z literalnego brzmienia przepisu art. 48 § 1 k.p.k., cytowanego poniżej:

„O wyłączeniu prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze oraz oskarżyciela publicznego orzeka prokurator nadzorujący postępowanie lub bezpośrednio przełożony”

nie wynika, że możliwe jest wniesienie środka zaskarżenia na postanowienie prokuratora (nadzorującego postępowanie lub bezpośrednio przełożonego) w przedmiocie stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności świadczące o konieczności wyłączenia ze sprawy prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

Innymi słowy, ustawodawca nie przewidział w cytowanym przepisie regulacji umożliwiającej stronie postępowania – niezadowolonej z rozstrzygnięcia w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze - zaskarżenia podjętej decyzji w tej materii, co prowadzi do sytuacji, w której *de facto* Strona **nie może zaskarżyć** takiego postanowienia, pomimo iż może ono być dla niej **niekorzystne lub nieprawidłowe**,

a zatem

przyjąć należy, że w regulacji z art. 48 § 1 k.p.k. występuje tzw. **pominięcie prawodawcze ustawodawcy (uregulowanie niepełne)**.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że w orzeczeniu z dnia 24 września 2001r. w sprawie SK 22/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 216, Trybunał dokonał rozgraniczenia pomiędzy dwoma zlewającymi się dotychczas pojęciami:

- a) zaniechaniem ustawodawczym i
- b) uregulowaniem niepełnym (pominięciem prawodawczym).

Trybunał wskazał, że zaniechanie ustawodawcze *„polega na tym, że ustawodawca świadomie pozostawia określoną kwestię w całości poza uregulowaniem prawnym”*; natomiast z uregulowaniem niepełnym mamy do czynienia wówczas, gdy ustawodawca normując określoną sferę stosunków *„dokonał tego w sposób niepełny, regulując ją tylko fragmentarycznie”* (zob. M.Grzybowski, Zaniechanie prawodawcze w praktyce polskiego Trybunału Konstytucyjnego, dostępny w internecie: https://www.confueconstco.org/reports/rep-xiv/report_Poland_po.pdf).

O ile **Trybunał Konstytucyjny** uznał zaniechania prawodawcze za *„niepodlegające kognicji Trybunału”*, o tyle **uznał za dopuszczalne poddanie kontroli zgodności z Konstytucją uregulowań niepełnych**.

W tym miejscu wskazać należy, że Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie zwracał uwagę, iż w zakresie właściwości Trybunału Konstytucyjnego

mieści się orzekanie o niekonstytucyjności tzw. pominięć prawodawczych. Pominięcia takie występują wtedy, gdy zakres zastosowania lub normowania zaskarżonych przepisów jest zbyt wąski z punktu widzenia nakazów konstytucyjnych (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2001r., sygn. akt Sk 22/01, OTK-A 2001/7/216).

Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 17 kwietnia 2007r. sygn. akt SK 20/05

„w wypadku natomiast obowiązującego aktu normatywnego jest w kompetencjach Trybunału Konstytucyjnego ocena jego konstytucyjności z tego punktu widzenia, czy w jego przepisach nie brakuje unormowań, bez których może on budzić wątpliwości natury konstytucyjnej. Zarzut niekonstytucyjności może więc dotyczyć zarówno tego, co ustawodawca w danym akcie unormował, jak i tego, co w akcie tym pomiął. Ocenie Trybunału Konstytucyjnego podlega zawsze treść normatywna zaskarżonego przepisu, a więc także brak pewnych elementów normatywnych, których istnienie warunkowałoby konstytucyjność danej regulacji (zob. zwłaszcza wyroki TK z: 6 maja 1998 r., sygn. K. 37/97, OTK ZU nr 3/1998, poz. 33, s. 198; 30 maja 2000 r., sygn. K. 37/98, OTK ZU nr 4/2000, poz. 112, s. 595; 24 października 2000 r., sygn. SK 7/00, OTK ZU nr 7/2000, poz. 256, s. 1240 i 14 marca 2006 r., sygn. SK 4/05, OTK ZU nr 3/2006, poz. 29, s. 289)”. (por. wyrok TK z 17 kwietnia 2007r., sygn. akt SK 20/05).

Należy zatem uznać, iż zarzut niekonstytucyjności może zostać odniesiony również do braku koniecznych i niezbędnych elementów danej instytucji prawnej, który godzi w zupełność regulacji służących realizacji nakazów konstytucyjnych, wynikających z całokształtu określonych w Konstytucji praw i wolności.

Kontrola konstytucyjna w zakresie przedmiotowych pominięć prawodawczych winna koncentrować się na konstytucyjnych normach o charakterze programowym. Wymagają one dla swej realizacji pozytywnych działań prawodawczych¹. Zabrakło ich na gruncie przepisów k.p.k. regulujących tryb orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze od udziału w sprawie. Wynika to z faktu, że konstytucyjne normy programowe - które wyrażają się w określonych przepisach Konstytucji ustanawiających prawa i wolności, mogą być urzeczywistnione tylko przez wydanie regulacji umożliwiającej wniesienie zażalenia na postanowienie prokuratora bezpośrednio przełożonego w przedmiocie wniosku strony o wyłączenie prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, od udziału w przedmiotowej sprawie.

Należy uznać, iż pominięcie prawodawcze ma szczególne znaczenie zwłaszcza w sferze prawa publicznego.

W świetle zasady legalizmu „organy władzy publicznej winny działać na podstawie i w granicach prawa. W sytuacji, gdy przepis konstytucyjny zobowiązuje do działań prawodawczych, stanowiących warunek pełnej realizacji

¹ Marian Grzybowski, „Zaniechanie prawodawcze w praktyce polskiego Trybunału Konstytucyjnego”, referat wygłoszony na XIV Kongresie Europejskich Trybunałów Konstytucyjnych, 2-7 lipca 2008r., Wilno, www.lrkt.lt/conference/Pranesimai/Zaniechanie_artikul_Profesora.doc.

normy konstytucyjnej, kontrola zgodności z konstytucją powinna – wydaje się – objąć kontrolą wykonywanie przez prawodawcę nakazu konstytucyjnego. Celowość takiej kontroli jest wyrazista zwłaszcza tam, gdzie wykonywanie nakazu konstytucyjnego warunkuje możliwość korzystania ze świadczeń, których zakres i formy winien określić zobowiązany do tego prawodawca. W przeciwnym razie dochodziłoby do nadużycia zaufania adresatów norm konstytucyjnych (i ich „beneficjentów”) do zapowiedzi konstytucyjnej, a tym samym: złamania zaufania do państwa i stanowionego przezeń prawa (co koliduje z treścią art. 2 Konstytucji)”. (zob. tak Marian Grzybowski, *Zaniechanie prawodawcze w praktyce polskiego Trybunału Konstytucyjnego*, referat wygłoszony na XIV Kongresie Europejskich Trybunałów Konstytucyjnych, 2-7 lipca 2008r., Wilno, www.lrkt.lt/conference/Pranesimai/Zaniechanie_artykul_Profesora.doc).

Przepisy kodeksu postępowania karnego regulujące kwestię wyłączenia od udziału w sprawie prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze – nie przewidują możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie żądania jego wyłączenia. Należy uznać, iż odebranie uprawnienia do złożenia zażalenia **stronie prowadzonego postępowania karnego** (w stadium przygotowawczym procesu - zarówno podejrzanemu, jak i pokrzywdzonemu) **stanowi unormowanie niepełne, które z punktu widzenia zasad zawartych w Konstytucji RP pomija treści o fundamentalnym znaczeniu dla instytucji wyłączenia** prokuratora, a mianowicie uprawnienia do wszczęcia kontroli instancyjnej wydanego orzeczenia, w którym rozstrzygano o wystąpieniu przesłanek uzasadniających wyłączenie lub o ich braku. Przyjęta w art. 48 § 1 k.p.k. regulacja zamyka stronie, która wystąpiła z wnioskiem o wyłączenie prokuratora, drogę do uruchomienia procedury gwarantującej merytoryczną kontrolę postanowienia o odmowie uwzględnienia wniosku o wyłączenie prokuratora. Z uwagi na powyższe, przyjęć należy, że nie spełnia ona zatem standardów wymaganych w postępowaniu karnym przez przepisy 42 ust. 2 oraz art. 78 Konstytucji RP.

Z istoty postępowania w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze wynika, że ma ono charakter incydentalny. Jednakże podejmowane w ramach takiego postępowania decyzje procesowe mogą – i **zazwyczaj mają - istotny wpływ na sytuację prawną jednostki**, co dobitnie obrazuje niniejsza skarga konstytucyjna. Waga skutków postanowienia o nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie prokuratora - pomimo istnienia obiektywnych podstaw do stwierdzenia okoliczności, wywołujących uzasadnione wątpliwości, co do bezstronności prokuratora w danej sprawie - implikuje konstatację, iż tryb postępowania obowiązujący w tym postępowaniu wпадkowym powinien odpowiadać **regułom sprawiedliwego procesu**. Wyrazem tych reguł jest art. 78 Konstytucji RP stanowiący, że każda ze stron ma prawo do zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa. Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 listopada 1999 r., „konstytucyjne prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji stanowi bardzo istotny czynnik urzeczywistniania tzw. sprawiedliwości proceduralnej”. (zob. sygn. SK 11/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 158).

W kontekście gwarancji procesowych zapewniających prowadzenie sprawy przez niezależny i bezstronny organ warto wskazać, iż o ile w przypadku procedury wyłączenia sędziego rozstrzygnięcie podejmowane jest przed sąd, to w przypadku wniosku o wyłączenie prokuratora od udziału w prowadzonej przez niego sprawie decyzję podejmuje inny prokurator – bezpośredni przełożony prokuratora objętego wnioskiem o wyłączenie. Należy uznać, iż ze względu na konieczność

zapewnienia gwarancji rzetelności samej procedury wyłączenia prokuratora, a przez to również postępowania w ramach którego toczy się postępowanie incydentalne w przedmiocie wyłączenia, z pewnością nie jest właściwe, aby decyzja w tym przedmiocie była podejmowana przez bezpośrednio przełożonego. Okoliczność, iż w przedmiocie wyłączenia prokuratora orzeka inny prokurator z tej samej jednostki organizacyjnej prokuratury (nawet nie prokurator wyższego rzędu) uzasadnia stwierdzenie, iż w tym przypadku **nie jest zachowana gwarancja niezależnego i bezstronnego rozpoznania wniosku o wyłączenie prokuratora**, a zatem decyzja w tym zakresie winna podlegać kontroli, co najmniej przez prokuratora nadrzędnego.

Należy podkreślić, iż obowiązujący tryb postępowania w przedmiocie wyłączenia prokuratora od udziału w sprawie stanowi mechanizm obiektywnie tworzący **ryzyko arbitralności decyzji prokuratora** przy ocenie przesłanek przemawiających za wyłączeniem podległego mu prokuratora. Prokurator - do którego należy rozstrzygnięcie o zasadności wniosku strony o wyłączenie podległego mu prokuratora - działa bowiem w warunkach, w których brak jest jakiegokolwiek kontroli jego decyzji. Świadomość braku weryfikacji rozstrzygnięcia o wyłączeniu prokuratora może prowadzić do istotnych patologii w tym zakresie. Jest to tym bardziej prawdopodobne, iż w przepisach k.p.k. nie został zapewniony nawet mechanizm orzekania w kwestii wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze przez jednostkę prokuratury wyższego stopnia. W konsekwencji nie istnieje żadna prawna możliwość zapobiegnięcia sytuacji, w której ocena przesłanek będących podstawą wniosku o wyłączenie będzie kształtowana w oparciu o czynniki pozaprawne i pozamerytoryczne.

Powyższa teza znajduje potwierdzenie w stanowisku Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 stycznia 2011r., wniesionym do Trybunału Konstytucyjnego w ramach procedury rozpatrywania skargi konstytucyjnej, zakończonej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2011r. (sygn. akt SK 10/10).

W stanowisku tym jednoznacznie wskazano, że regulacja przewidziana w **art. 48 § 1 k.p.k. jest niezgodna z art. 78 Konstytucji RP**. W stanowisku tym podkreślono jednocześnie, że:

*„tryb orzekania przez prokuratora bezpośrednio przełożonego przy jednoczesnym braku zażalenia do sądu na takie orzeczenie, jest bowiem **najmniej gwarancyjnym** spośród możliwych sposobów orzekania w tym przedmiocie. Na żadnym jego etapie nie uczestniczy ani sąd, ani też prokurator nadrzędny (...) co pozwalałoby mówić o jakiejś formie weryfikacji podstaw wyłączenia przez podmiot zewnętrzny (...) oceniając wskazany powyżej tryb orzekania warto również zwrócić uwagę na naczelną zasadę działania prokuratury, które mogą rodzić wątpliwości co do pozostawienia kwestii wyłączenia prokuratora w wyłącznej gestii jego bezpośredniego przełożonego (...) innym argumentem rodzącym wątpliwość co do kwestionowanego przez skarżącego stanu prawnego jest istotny wpływ prokuratora bezpośrednio przełożonego na sposób prowadzenia sprawy przez podwładnego (...) **może to utrudnić** prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu **obiektywną weryfikację okoliczności** związanych ze sprawą w kontekście oceny zasadności zarzutów podniesionych we wniosku o wyłączenie podwładnego”* [prokurator bezpośrednio przełożony w kwestii wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie, jest niejako sędzią we własnej sprawie – wtr. wł.].

Problematyka działania prokuratorów bezpośrednio przełożonych w relacjach ze swoimi podwładnymi (prokuratorami-referentami) została poruszona

przez Trybunał Konstytucyjny m. in. w wyroku z dnia 03 lipca 2008r. (sygn. akt K 38/07), w którym Trybunał stwierdził, że:

*„Czynności przewidziane w kodeksie postępowania karnego dla bezpośrednio przełożonego prokuratora, czyli kierownika jednostki i jego zastępcy, w praktyce mogą być wykonywane przez prokuratora-referenta, który **będzie rozpoznawał zażalenie na własne postanowienie** czy inną czynność, a szef jednostki będzie składał na projekcie takiego pisma (decyzji) własny podpis, firmując je jako bezpośrednio przełożony”.*

Wskazać w tym miejscu należy, że pomimo iż prawo strony do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydawanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji RP) nie ma charakteru absolutnego, to

*„Nie oznacza to jednak, iż ustawodawca ma pełną, niczym nieskrępowaną swobodę w ustalaniu katalogu takich wyjątków. W pierwszym rzędzie należy liczyć się z tym, iż **nie mogą one prowadzić do naruszenia innych norm konstytucyjnych**. Ponadto, nie mogą powodować przekreślenia samej zasady ogólnej, która na gruncie zwykłego ustawodawstwa stałaby się de facto wyjątkiem od wprowadzanej w różnych regulacjach procesowych reguły postępowania jednoinstancyjnego. Należy zatem uznać, że **odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji w każdym razie powinno być podyktowane szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego**” (wyrok TK z dnia 12 czerwca 2002r., sygn. akt 13/01, zob. również wyrok TK z dnia 01 lipca 2009r., sygn. akt K 1/07).*

W niniejszej sprawie nie zachodzą jednak tak szczególne okoliczności, które usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania prawa do skorzystania ze środka odwoławczego – nawet ze względu na realizowanie dyrektywy szybkości postępowania (zob. tak samo Sejm RP w stanowisku z dnia 12 stycznia 2011r.).

Warto w tym miejscu przywołać treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lutego 2009r., sygn. akt Kp 3/08, w którym stwierdzono, wprost, że:

*„szybkość postępowania nie powinna wpływać szkodliwie na gwarancje procesowe osób uczestniczących w postępowaniu karnym. Zasada szybkości postępowania nie powinna prowadzić do konfliktu z dochodzeniem prawdy w procesie ani ograniczać uprawnień procesowych ustawowo zagwarantowanych uczestnikom postępowania (...) jednostronne kierowanie się dyrektywą pospiesznego prowadzenia postępowania może niekiedy zagrozić realizacji gwarancji procesowych uczestników postępowania karnego”. Należy zatem dążyć do tego, aby „z jednej strony postępowanie nie toczyło się nadmiernie długo, ale z drugiej strony **nie ucierpiały na tym strony procesowe**”.*

Powyższe każe skonstatować, iż **procedura wyłączenia prokuratora w jej obecnym kształcie nie daje gwarancji zobiektywizowanego, rzetelnego i bezstronnego badania podstaw wniosku o wyłączenie, a tym samym może skutkować prowadzeniem postępowań przygotowawczych przez prokuratorów, mimo istnienia podstaw do ich wyłączenia, co w oczywisty sposób rzutuje na realizację zasady rzetelnego procesu oraz możliwości realizacji prawa do obrony.**

Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie wyrażał pogląd, że konstytucyjna kwalifikacja konkretnych środków zaskarżenia, pozostawionych przez prawodawcę do dyspozycji strony, uwzględniać musi całokształt unormowań determinujących przebieg danego postępowania. Niewątpliwie bardziej sprzyjający realizacji tej zasady jest model postępowania, w którym zaskarżenie rozstrzygnięcia może spowodować uruchomienie działania organu wyższej instancji. **Sprzyja to bowiem zobiektywizowaniu i urealnieniu kontroli prawidłowości wydanych orzeczeń czy decyzji**, co niewątpliwie stanowi przesłankę leżącą u podstaw prawa gwarantowanego w art. 78 zdaniu 1 Konstytucji (por. wyrok TK z 16 listopada 1999 r., sygn. SK 11/99, oraz z 3 lipca 2002 r., sygn. SK 31/01, OTK 1999/7/158; tak również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lipca 2005r. SK 26/04, OTK-A 2005/7/78).

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, że Trybunał Konstytucyjny zajmował się już sprawą bardzo podobną do sprawy, będącej przedmiotem niniejszej skargi (zob. wyrok TK z dnia 18 lipca 2011r., sygn. akt SK 10/10), a mianowicie Trybunał Konstytucyjny badał kwestię dopuszczalności zaskarżenia decyzji procesowej dotyczącej wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, gdy przepisy rangi ustawowej nie przewidują wprost takiej możliwości (inny był natomiast wzorzec kontroli).

W sprawie SK 10/10 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 48 § 1 k.p.k. w zw. z art. 459 § 2 k.p.k. i art. 465 § 1 k.p.k. są zgodne z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 oraz art. 32 ust. 1 w zw. z art. 43 ust. 1 Konstytucji RP.

W przedmiotowym wyroku Trybunał Konstytucyjny uznał jednak, że:

„Stwierdzenie w niniejszym wyroku zgodności art. 48 § 1 w zw. z art. 459 § 2 i art. 465 § 1 k.p.k., w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości wniesienia zażalenia do sądu na wydane przez prokuratora bezpośrednio przełożonego postanowienie w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, z art. 45 ust.1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji, n i e j e s t równoznaczne z tym, że ustawodawca nie może wprowadzić wyższego standardu w odniesieniu do procedury kontrolnej dotyczącej wyłączenia organów prowadzących postępowanie przygotowawcze, czy – tym bardziej – w odniesieniu do pozostającej poza zakresem niniejszej sprawy procedury kontrolnej dotyczącej wyłączenia oskarżyciela publicznego oraz sędziego”.

Dalej, Trybunał wskazał, że:

„Trybunał Konstytucyjny w niniejszej sprawie rozpatrywał problem konstytucyjny w granicach zarzutu sformułowanego przez skarżącego (...) ustawodawca może rozważyć celowość wprowadzenia pewnych zmian do k.p.k., mających na celu podwyższenie standardu gwarancji bezstronności w toku rozważanego postępowania. Dopuszczalne są w tym przypadku różne warianty, w tym na przykład: przekazanie kompetencji do orzekania w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze prokuratorowi nadrzędnemu, którym - zgodnie z art. 45 § 1b k.p.k. - jest prokurator kierujący jednostką organizacyjną wyższego stopnia, a także prokurator tej jednostki lub prokurator delegowany do niej w zakresie zleconych mu czynności, albo pozostawienie tej kompetencji prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu i dopuszczenie możliwości wniesienia zażalenia na jego rozstrzygnięcie do prokuratora nadrzędnego, co oznaczałoby stworzenie w omawianym zakresie „pionowej” instancji odwoławczej w ramach prokuratury”.

Warto w tym miejscu wskazać, że poczynione w ww. wyroku rekomendacje Trybunału Konstytucyjnego, prawie 10 lat temu, nie spotkały się z żadną reakcją ustawodawcy i nadal w obrocie prawnym funkcjonuje przepis **art. 48 § 1 k.p.k.**, który – w moim przekonaniu – **jest niezgodny z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 78 Konstytucji RP.**

IV. Sprzeczność z Konstytucją RP

Nie budzi wątpliwości, że wszystkie organy państwowe, w tym przede wszystkim organy ścigania i organy wymiaru sprawiedliwości, powinny dokonywać prokonstytucyjnej wykładni przepisów prawa. Tymczasem wykładnia przepisów zaprezentowana przez Sąd Okręgowy w P w zaskarżonym postanowieniu, godzi w gwarantowane konstytucyjnie uprawnienia jednostki, w tym konstytucyjnie zagwarantowane prawo jednostki do obrony oraz prawo obywatela do zaskarżania orzeczeń i decyzji.

W związku z tym, pominięcie z treści art. 48 § 1 k.p.k. możliwości zaskarżenia postanowienia prokuratora bezpośrednio przełożonego w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze ze sprawy narusza wzorce z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP (prawo do obrony), oraz art. 78 Konstytucji RP (zasada dwuinstancyjności postępowania).

1. Niezgodność z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP

Zgodnie z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP:

*„Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma **prawo do obrony we w s z y s t k i c h stadiach postępowania.** Może on w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu”.*

Trybunał Konstytucyjny niejednokrotnie podkreślał, że:

*„Konstytucyjne **prawo do obrony** należy rozumieć szeroko, jest ono bowiem nie tylko **fundamentalną zasadą procesu karnego**, ale też elementarnym standardem demokratycznego państwa prawnego. Prawo to przysługuje każdemu **od chwili wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego** (...) aż do wydania prawomocnego wyroku, obejmuje również etap postępowania wykonawczego” (zob. wyrok TK z 3 listopada 2004 r., K 18/03),*

*„**Prawo do obrony w procesie karnym ma wymiar materialny i formalny.** Obrona materialna to możliwość bronięcia przez oskarżonego jego interesów osobiście (np. możliwość odmowy składania wyjaśnień, prawo wglądu w akta i składania wniosków dowodowych). Obrona formalna to prawo do korzystania z pomocy obrońcy z wyboru lub z urzędu” (sygn. SK 39/02, OTK ZU nr 2/A/2004, poz. 7).*

Również w doktrynie wskazuje się, że prawo do obrony, zgodnie z art. 42 Konstytucji RP, występować powinno

*„**we wszystkich stadiach postępowania**, a więc zarówno w stadiach*

przed judykacyjnymi, jak i przed organami orzekającymi, w tym i przed sądami, wszystkich instancji. We wszystkich tych stadiach występuje ono w takim samym **pełnym** zakresie, niezależnie od tego, że nie wszystkie z tych stadiów mogą kończyć się takim czy innym orzeczeniem” (zob. Garlicki L. (red.) Zubik M. (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd.II, LEX).

Nie ulega zatem wątpliwości, że również podejrzany w postępowaniu przygotowawczym może i powinien korzystać z przysługującego mu prawa do obrony, zarówno w postaci obrony materialnej, jak i formalnej.

Przenosząc powyższe rozważania na kanwę niniejszej sprawy, należy odnieść się do sytuacji R.S _____, któremu - w toku postępowania przygotowawczego - skutecznie odmówiono składania wyjaśnień w sprawie, w której występuje jako podejrzany, i w której jego wyjaśnienia stanowią kluczowy dowód w sprawie.

Podkreślić należy, że R _____ S _____ jest byłym funkcjonariuszem CBA (o nienagannym przebiegu służby), który na skutek pomówień, sformułowanych przez osoby wielokrotnie dopuszczające się czynów zabronionych oraz manipulowania osobami i faktami, został uznany za podejrzanego w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Regionalną w W _____ pod sygn. akt

. Wskutek działań prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie, R _____ S _____ został pozbawiony możliwości szczegółowego odniesienia się do stawianych mu zarzutów, bez zaistnienia jakichkolwiek obiektywnych przeszkód. Innymi słowy, **prokurator** prowadzący postępowanie przygotowawcze **w sposób arbitralny odmówił skarżącemu skorzystania z prawa do obrony** i złożenia wyjaśnień w sprawie, wskazując, że skarżący przesłuchiwany był 3-krotnie, a przeciw **obowiązkiem organów ścigania jest odebranie od podejrzanego wyjaśnień**.

Zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury:

*„Żaden przepis proceduralny nie określa podejrzanemu (oskarżonemu) terminu, do którego może on złożyć wyjaśnienia, jeśli tylko zdecyduje się na ich przekazanie. Dotyczy to nie tylko postępowania sądowego, ale także postępowania przygotowawczego. Podejrzany korzystający ze swego prawa do obrony może odmówić odpowiedzi na pytania, może odmówić składania wyjaśnień, ale może także w ramach realizacji swego prawa złożyć wyjaśnienia w każdym czasie, gdy tylko uzna, że z punktu widzenia jego interesów jest to dla niego korzystne, a **obowiązkiem organów ścigania, ale i sądu jest odebranie ich od niego**. Jego prawo do złożenia wyjaśnień w swojej obronie nie może być ograniczone jakimkolwiek terminem, jeśli tylko korzysta z niego w dopuszczalny i prawem dozwolony sposób.”* (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 maja 2017, sygn. II AKa 70/17, publ. *Legalis*).

W niniejszej sprawie R.S _____ **został faktycznie pozbawiony prawa do złożenia wyjaśnień**, a tym samym ustosunkowania się do przedstawionych mu bezzasadnych zarzutów, a także do kierowanych pod jego adresem nieprawdziwych pomówień, które są zorientowane czy to na zemstę wobec tego byłego funkcjonariusza CBA czy też mają służyć uniknięciu odpowiedzialności przez osoby, które dopuściły się przestępstw czy manipulacji organami ścigania.

Niewątpliwie wyjaśnienia mojego Mandanta mogą służyć

prawidłowemu ustaleniu stanu faktycznego sprawy (będąc dowodem o kluczowym znaczeniu w sprawie), jak i byłyby przejawem realizacji fundamentalnego przecież **prawa do obrony**.

Pomimo zaistnienia na kanwie niniejszej sprawy ww. sytuacji, Zastępca Prokuratora Regionalnego w W - z niejasnych przyczyn - nie dostrzegł „*obiektywnych okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności prokuratora referenta*”.

Niemniej jednak, problematyczne w tej sprawie jest nie tyle – zdaniem skarżącego - błędne ustalenie stanu faktycznego przez Zastępcę Prokuratora Regionalnego, a w konsekwencji wydanie postanowienia o nieuwzględnieniu wniosku o wyłączenie prokuratora K W od dalszego udziału w sprawie , z którym nie zgadza się mój Mandant,

ile brak możliwości wniesienia prawnie skutecznego środka zaskarżenia na ww. postanowienie.

Na kanwie niniejszej sprawy doszło do sytuacji, w której kwestia oceny zaistnienia okoliczności przemawiających za koniecznością wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, rozstrzygnięta została w postępowaniu **jednoinstancyjnym**. Wskutek tego postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W **choćby było obiektywnie nieprawidłowe, nie podlega żadnej kontroli instancyjnej, a przecież pogarsza sytuację procesową mojego Mandanta**, a tym samym wpływa na jego podstawowe prawa i wolności, zagwarantowane każdemu w Konstytucji RP oraz wiążących Rzeczpospolitą Polskę umowach międzynarodowych.

2. Niezgodność z art. 78 Konstytucji

Przepis art. 78 Konstytucji RP stanowi:

„Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa”.

Z powyższych przepisów wynika, że jako zasadę należy traktować możliwość zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji do sądu drugiej instancji. Konstytucja wprawdzie przewiduje wyjątki od tej zasady, jednakże wyjątki te muszą być wprost wyrażone w ustawie (co zostało szczegółowo opisane we wcześniejszych rozważaniach).

Pojęcie „zaskarżania orzeczeń” powinno się interpretować jak najszerzej. Jak wskazuje się w doktrynie:

„Pojęcie zaskarżenia nie zostało przez ustrojodawcę zdefiniowane. Należy więc je rozumieć jak najszerzej, co pozwala "na objęcie jego zakresem różnych, specyficznych dla danej procedury, środków prawnych, których cechą wspólną jest umożliwienie stronie weryfikacji podjętego w pierwszej instancji orzeczenia bądź decyzji" (wyr. TK z 24.1.2001 r., SK 30/99, OTK 2000, Nr 1, poz. 3). Należy w tym wypadku stanąć na stanowisku, że z istoty użycia przez ustrojodawcę zwrotu o "zaskarżeniu orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji" wynika, iż musi istnieć jakaś druga instancja, do której można

wystąpić (takie stanowisko zajął po wcześniejszych wahaniach TK, zob. wyr. SK 30/99, OTK 2000, Nr 1, poz. 3; wyr. z 15.5.2000 r., SK 29/99, OTK 2000, Nr 4, poz. 110). Oznacza to, że środki służące zaskarżeniu muszą mieć charakter dewolutywny - tzn. muszą powodować przeniesienie sprawy do wyższej instancji i nie wystarczy, że spowodują ponowne rozpatrzenie sprawy przez organ, który wydał zaskarżone orzeczenie lub decyzję. Brak możliwości uzyskania uzasadnienia wyroku to również ograniczenie prawa do zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji" (art. 78 Konstytucji) (orz. TK z 20.10.2010 r., P 37/09, OTK-A 2010, Nr 8, poz. 79), [Banaszak B., Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz., wyd. 2, Legalis 2012],

oraz

Wyjątki od zasady sformułowanej w art. 78 mogą być ustanawiane jedynie w ustawie. **"Należy liczyć się z tym, iż nie mogą one prowadzić do naruszenia innych norm konstytucyjnych. (...) Należy (...) uznać, że odstępstwo od reguły wyznaczonej treścią normatywną art. 78 Konstytucji w każdym razie powinno być poddyktowane szczególnymi okolicznościami, które usprawiedliwiałyby pozbawienie strony postępowania środka odwoławczego"** (wyr. TK z 12.6.2002 r., P 13/01, OTK-A 2002, Nr 4, poz. 42). Ustawy szczegółowe o charakterze proceduralnym (np. KPA, KPK) określają przy tym zasady oraz tryb zaskarżania orzeczeń i decyzji pierwszej instancji" [Banaszak B., Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz., wyd. 2, Legalis 2012].

W związku z powyższym, szczególnego podkreślenia wymaga stwierdzenie, że na kanwie niniejszej sprawy, odmowa przyjęcia zażalenia na postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. z uwagi na jego „niedopuszczalność z mocy ustawy” naruszało inne normy konstytucyjne, tj. art. 42 ust. 2 Konstytucji RP oraz art. 78 Konstytucji RP, co szczegółowo zostało opisane w poprzedniej części niniejszej skargi.

Nie sposób zatem zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w P – podobnie jak ze stanowiskiem Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W – bowiem, na kanwie niniejszej sprawy wykluczono możliwość bezpośredniego zastosowania przepisów Konstytucji RP, a tym samym zignorowano fakt, iż wskazane pominięcie prawodawcze ustawodawcy w treści art. 48 § 1 k.p.k., w przedmiocie braku regulacji umożliwiającej wniesienie zażalenia na postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze *de facto* powoduje zaistnienie **braku kontroli organu wyższej instancji nad prawidłowością postanowienia Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020 roku (sygn. akt) o nieuwzględnieniu wniosku obrońcy skarżącego o wyłączenie prokuratora K W od dalszego udziału w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Regionalną w W pod sygn. akt**

Powyższe oznacza, że ograniczenie prawa, wynikającego z art. 78 Konstytucji uznać należy za niekonstytucyjne, a pozbawienie R.S. kontroli instancyjnej postanowienia Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. bezpośrednio naruszyło przysługujące mu prawa wyrażone w Konstytucji.

V. Dopuszczalność przedmiotowej skargi.

Należy podkreślić, iż postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt.) ma charakter **ostateczny**. Od powyższego postanowienia **nie został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia**. W związku z jego wydaniem Skarżący ponosi negatywne konsekwencje związane z brakiem możliwości zaskarżenia postanowienia Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. (sygn. akt), w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku obrońcy skarżącego o wyłączenie prokuratora K W od dalszego udziału w sprawie – co pozostaje w oderwaniu od przewidzianych przez ustawę zasadniczą norm i wypracowanych przez Trybunał Konstytucyjny standardów.

Należy podkreślić, iż **przesłanki wydania wyroku w wyniku złożenia skargi konstytucyjnej**, biorąc pod uwagę, iż Trybunał Konstytucyjny w ramach kontroli konstytucyjności przepisów wywołanych skargą bada normy w związku z konkretnym i rzeczywistym naruszeniem praw jednostki - **na kanwie niniejszej sprawy się ziściły**. Niniejsza skarga została bowiem wywołana ostatecznym rozstrzygnięciem Sądu dotyczącym jednostki, wydanym na podstawie przepisu ustawy, w wyniku czego doszło do naruszenia jej konstytucyjnie chronionych praw. Do takowego naruszenia doszło w wyniku wydania przez Sąd Okręgowy w P postanowienia z dnia czerwca 2020r., (sygn. akt) utrzymującego w mocy zaskarżone przez obrońcę R S postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia kwietnia 2020r. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniesionego przez obrońcę podejrzanego – R.S – zażalenia z dnia marca 2020r., uznając jego wniesienie za niedopuszczalne z mocy ustawy, co powoduje, iż niniejsza skarga konstytucyjna jest w pełni usprawiedliwiona oraz zasługuje na przyjęcie i rozpoznanie.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności, a w szczególności ze względu na dalszy brak możliwości zaskarżenia orzeczenia Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt), stwierdzić należy, iż **art. 48 § 1 k.p.k.** jest niezgodny z Konstytucją, w zakresie, w jakim wskazane przepisy nie przewidują możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie prokuratora bezpośrednio przełożonego w przedmiocie wyłączenia prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze, a co za tym idzie - **ingerencja Trybunału Konstytucyjnego stała się konieczna i w pełni usprawiedliwiona**.

Niemожność poddania **jakiegokolwiek kontroli** oceny przesłanek przemawiających za wyłączeniem, bądź też niewyłączeniem prokuratora prowadzącego postępowanie przygotowawcze od udziału w sprawie, prowadzi do niezgodnego z polskim porządkiem konstytucyjnym stanu, w którym nie istnieje żaden mechanizm wykluczający arbitralność decyzji w tym zakresie. Tylko i wyłącznie przyznanie stronie uprawnienia do zaskarżenia postanowienia w kwestii wyłączenia organu postępowania przygotowawczego od udziału w sprawie stanowi gwarancję, że instytucja wyłączenia regulowana przepisami kodeksu postępowania karnego będzie zgodna z konstytucyjnymi wzorcami kontroli, wskazanymi w niniejszej skardze. Należy również dodać, iż w piśmiennictwie został sformułowany postulat, aby na gruncie procesu karnego wprowadzić zaskarżalność odmowy wyłączenia sędziego/organu postępowania przygotowawczego. (zob. R.Stefański, *Postępowanie w przedmiocie wyłączenia sędziego w postępowaniu karnym* (w:) *Problemy Stosowania prawa sądowego*. Księga ofiarowana prof. E. Skrętowiczowi,

Lublin 2007, str. 450), a stanowisko zajęte przez przedstawicieli doktryny w potwierdza i dodatkowo wzmacnia zasadność niniejszej skargi konstytucyjnej.

Wobec powyższego niniejsza skarga o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP normy zawartej w przepisie **art. 48 § 1 k.p.k. jest konieczna i uzasadniona, o co niniejszym wnoszę.**

Ze względu na powyższe wnoszę jak w *petitum* skargi.

Załączniki:

- 1/ cztery odpisy skargi wraz z załącznikami;
- 2/ pełnomocnictwo szczególne;
- 3/ dowód uiszczenia opłaty skarbowej;
- 4/ wniosek o wyłączenie Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W del. do Prokuratury Regionalnej w W K W z dnia 18 lutego 2020r.;
- 5/ postanowienie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia marca 2020r. (sygn. akt);
- 6/ zażalenie z dnia marca 2020r.;
- 7/ zarządzenie Zastępcy Prokuratora Regionalnego w W z dnia kwietnia 2020r. (sygn. akt RP);
- 8/ zażalenie z dnia kwietnia 2020r.;
- 9/ postanowienie Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt);
- 10/ dowód doręczenia postanowienia Sądu Okręgowego w P z dnia czerwca 2020r. (sygn. akt) w postaci kserokopii koperty, w której doręczono ww. postanowienie wraz z wydrukiem wyciągu z bazy danych Poczty Polskiej „śledzenie przesyłek” dot. ww. listu.

ADWOKAT
Bożenita Zygmunt